

> SKOG

UPPDATERAD 19:22

Svenskt bolag äger stulen rumänsk skog

Förre statsministern Göran Persson, som är nominerad till ordförandeposten i Swedbank, är genom ett av sina bolag delägare i skog i Rumänien som enligt företrädare för rumänska skogsägare är stulen. Det visar ATL:s granskning.

Förre statsministern Göran Persson. FOTO: PETER WIXTRÖM/AFTONBLADET/TT

PREMIUM Den svenska skogskoncernen Greengold köpte våren 2018 ett bolag som ägde 14 283 hektar skog i Rumänien av den österrikiska skogskoncernen Holzindustrie Schweighofer. Ett av de Greengoldbolag som nu äger en del av skogen är Greengold Group AB, där Sveriges tidigare statsminister, och nu kandidaten till ordförandeposten i Swedbank, Göran Persson är delägare och styrelseordförande.

Enligt organisationen Transparency International är EU:s ordförandeland Rumänien ett av unionens mest korrupta länder. Delar av det som nu är Greengolds rumänska markinnehav är en följd av bedrägerier, det som kallas land grabbing. Fyra personer dömdes

2016 och 2017 för att i två olika fall ha lurat till sig cirka 1 000 hektar statlig skog med hjälp av förfalskade historiska dokument och sedan sålt den vidare till Schweighofer. Tre av dem avtjänar enligt skogsägarföreningen Nostra Silva fortfarande fängelsestraff.

Lämnade inte tillbaka

Österrikiska Holzindustrie Schweighofer kastades i februari 2017 ut ur certifieringssystemet FSC efter allvarliga anklagelser om illegala virkestransporter, avverkning av urskog, virke från naturreservat och skogsmark inköpt i strid med lagen.

I den kravlista som ställdes för att bolaget inte skulle förlora certifieringen fanns en lång rad åtgärder. Bland annat skulle mark som köpts olagligt lämnas tillbaka till de rätta ägarna. Detta gjordes inte. I stället såldes marken, ägd via bolaget Cascade Empire SRL, till svenska Greengold.

I och med försäljningen försvann kraven på att marken ska återlämnas. Inga krav överfördes heller till den nya ägaren Greengold, förklarar Marius Turtica, ordförande för Association for Forest Certification som lett arbetet med att införa en helt ny FSC-rutin för Rumänien. Greengolds agerande är inte brottsligt.

– Det är i så fall mer en moralisk fråga, säger Marius Turtica till ATL.

Tre personer avtjänar långa fängelsestraff för brott begåna när de kom över cirka 1 000 hektar statlig skog nära Puru, Galbenu och Petrimanu – skog som nu ägs av Greengold. FOTO: ALEXANDRU STAIU/SHUTTERSTOCK/TT

Ilskan är stor

Men bland dem som förlorat mark till Schweighofer, den mark som nu Greengold med Göran Persson som styrelseordförande äger, är ilskan stor:

– Greengold saknar moralisk kompass, säger Bogdan Ioan Tudor Todoran, ordförande för den rumänska skogsägarorganisationen Nostra Silva, där små privata skogsägare, kommuner och historiska samfälligheter som äger stora markområden, motsvarande de svenska allmänningskogarna, ingår.

Han hävdar i två fall att Greengolds mark är stulen. Utöver affären som gav fängelsedomar gäller det också en samfällighetsmark i Borsa som såldes till Schweighofer, trots att sådan mark enligt lag inte ska kunna säljas till utomstående.

Bogdan Ioan Tudor Todoran har också träffat sågverkskoncernens ägare Gerald Schweighofer.

– Jag sa till honom att han måste ge tillbaka skogen till de rätta ägarna. Några månader senare hade han sålt allt till Greengold och kunde två sina händer, säger han.

Domstolstvister om skogsmark är vanliga i Rumänien. Här firar skogsägarföreningen Nostra Silvas ordförande Bogdan Ioan Tudor Todoran, med glasögon i främsta raden, och en grupp privata skogsägare att de fått tillbaka rätten till 2 300 hektar skog i Bistrita-Nasaud i norra Rumänien. FOTO: PRIVAT

Kommenterar inte

ATL har sökt delägaren och styrelseordföranden Göran Persson. Han har inte velat kommentera affären utan hänvisar till Greengolds VD Sorin Chiorescu.

– Detta är VD:s uppgift. Det blir inte bra om jag uttalar mig om det som han ska sköta, säger Göran Persson till ATL.

Greengolds VD Sorin Chiorescu säger att de omstridda 1 000 hektaren ”tekniskt sett” inte kan beskrivas som ”stulna”, men att han känner till att det råder oklarheter om äganderätten och att tre personer sitter fängslade för korruption.

– Ja, det förekommer korruption. Men vi har inte köpt fastigheterna, vi har köpt rörelser som har problem med sina fastigheter, säger Sorin Chiorescu.

Han beskriver det som ”kalkylerade risker” eftersom affären med Schweighofer är en riskkapitalinvestering, där Greengold inom några år kommer att sälja det bolag som äger marken vidare till en annan investerare.

Greengold har kontor på Kungsgatan i Stockholm och bolag i Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen och Rumänien. Hur mycket mark bolaget äger vill inte VD Sorin Chiorescu berätta. FOTO: BÖRGE NILSSON

Domstol avgör

Sorin Chiorescu säger att problemen i Rumänien beror på att lagen tidigare varit oklar, vilket utländska investerare inte förstått. Nu ska rumänska domstolar avgöra om tidigare ägare handlat i god tro eller

inte genom att bedöma hur noggrant köparna granskat de tillgångar de köpt.

Flera rättsfall pågår med anledning av domarna mot de fängslade personerna. Nostra Silva försöker få staten att kräva tillbaka sin mark. Samtidigt nekade en underrätt i början av maj det statliga skogsbolaget Romsilva att återfå ägandet till skogar i korruptionshärvan, en dom som kan överklagas i högre instans.

Du hävdar att Schweighofer handlat i god tro?

– Ja, det är vår tolkning när vi har sett vilka ansträngningar de gjorde, säger Sorin Chiorescu.

Greengold kommer att följa domstolarnas utslag, försäkrar han.

– Måste vi lämna tillbaka något så gör vi det, det har vi räknat med. Kan vi behålla så behåller vi.

Han känner till att det funnits bristande moral i industrins hantering av virke i Rumänien.

– Men blanda inte ihop det med fastighetsrätt. Det här försämrar inte vår moral. Vem som har rätt till mark avgörs i domstol och vi har stor tilltro till det rumänska rättssystemet, säger Sorin Chiorescu.

Tror inte på god tro

Bogdan Ioan Tudor Todoran på skogsägarföreningen Nostra Silva tror inte på att Greengold kan ha köpt något i god tro eftersom korruptionsaffären med de tre fängslade var mycket omskriven i Rumänien.

– Greengold kunde ha sagt till Schweighofer att vi köper gärna resten av dina skogar men inte de fastigheter där det finns domar på att de inte köpts in på rätt sätt. Då hade de varit hederliga, säger han.

ATL har utan framgång bett Göran Persson och Schweighofers kommunikationschef Thomas Huemer om ytterligare kommentarer.